

سلطه شفافیت بر تاریخ‌خانه‌های توزیع

غلامعلی رموی

کارشناس اقتصاد

سال‌هاست که در یادداشت‌های اقتصادی از «حقوق مصرف‌کننده» می‌گوییم و از ساختارهایی می‌نالیم که در آن، قیمت‌ها نه در کارخانه و بازار، بلکه در اتاق‌های غیرشفاف واسطه‌گری تعیین می‌شوند. واقعیت تلخ این است که ابزارهای سنتی نظارت در اقتصاد ما، عملا به بن‌بست رسیده‌اند. بازرسی‌های فیزیکی و جریمه‌ها، بیشتر شبیه به مسکنی موقت برای یک بیماری مزمن بوده‌اند. اما امروز، در آستانه یک چرخش بزرگ ایستاده‌ایم؛ جایی که تکنولوژی، نه به‌عنوان یک ابزار فانتزی، بلکه به‌عنوان یک ضرورت زیستی برای نجات اخلاق در اقتصاد مطرح می‌شود. سخن از «بلاک‌چین» است؛ پدیده‌ای که می‌تواند به سلطه «ان‌ات اطلاعاتی» پایان دهد.

بلاک‌چین به زبان ساده: فراتر از یک واژه لوکس

اگر بخواهیم بلاک‌چین را از ویرترین کلمات پیچیده خارج کنیم، باید آن را یک «سند غیرقابل خط‌خوردگی» بدانیم. تصورش را بکنید؛ دفتری وجود دارد که تمام مراحل تامین یک کالا (از مواد اولیه تا قفسه فروشگاه) در آن ثبت می‌شود و هیچ‌کس، تائید می‌کنم هیچ‌کس، توانایی پاک کردن یا تغییر دادن حتی یک ریال از اعداد آن را ندارد. این یعنی «اعتماد سیستمی» جایگزین «اعتماد شخصی» می‌شود. در این بستر، کالا دیگر فقط یک جسم فیزیکی نیست، بلکه دارای یک شناسنامه زنده و شفاف است.

پایه‌سازیِ این تکنولوژی در اتمسفر فعلی اقتصاد ایران، با فرصت‌های درخشان و البته صخره‌های سختی روبه‌روست.

فرصت‌ها: بازگشت قدرت به صاحب اصلی

بزرگ‌ترین فرصت، تحقق همان «دموکراسی قیمتی» است که همیشه به دنبالش بوده‌ایم. وقتی مصرف‌کننده با یک اسکن ساده بفهمد که سهم دلال در نرخ نهایی کالای اساسی چقدر است، بازار خودش شروع به اصلاح می‌کند. این یعنی حذف خودکار واسطه‌هایی که ارزش‌افزوده‌ای ندارند. از سوی دیگر، در بازاری که کالای قاچاق و تقلبی بلای جان سلامت و اقتصاد شده، بلاک‌چین مانند یک «سد نفوذناپذیر» عمل کرده و اسالت کالا را تضمین می‌کند.

تهدیدها: انتقال قدرت ذی‌نفعان سایه

نیاید ساده‌انگارانه نگاه کرد؛ شفافیت، دشمن رانت است. نخستین و بزرگ‌ترین تهدید، مقاومت کسانی است که دهه‌ها از «آب گل‌آلود نبود آمار» ماهی گرفته‌اند. آنها به‌راحتی اجازه نخواهند داد زنجیره تامین، شیشه‌ای شود. علاوه بر این، لِرزان بودن زیرساخت‌های حقوقی و نبود قوانین روشن برای پذیرش «سناد دیجیتال» در دادگاه‌ها، می‌تواند این مسیر را به یک میدان مین برای تولیدکنندگان بشیرو تبدیل کند.

چه باید کرد؟

برای اینکه بلاک‌چین از یک ایده کاغذی به سر سفره مردم بیاید، به چند گام حیورانه نیاز داریم:

۱ - ایجاد جزیره‌های شفافیت: دولت باید از کالاهای استراتژیک (مثل دارو یا نهاده‌های دامی) شروع کند. توکن‌سازیِ این زنجیره‌ها، راه را بر نشست منابع به بازار سیاه می‌بندد.

۲ - قانون‌گذاری حامی، نه مانع: نهادهایی مثل بانک مرکزی و وزارت صمت باید از نگاه تردیدآمیز به این فناوری دست ببراند و چارچوبی تدوین کنند که امضای دیجیتال بلاک‌چینی، سندی معتبر در محاکم قضایی باشد.

۳ - تشویق به‌جای تنبیه: به‌جای جریمه‌های بی‌حاصل، باید برای بنگاه‌هایی که داوطلبانه وارد «اتاق شیشه‌ای بلاک‌چین» می‌شوند، معافیت‌های مالیاتی در نظر گرفت.

نتیجه بحث:

حقوق مصرف‌کنندگان یکی از موضوعات اساسی و مهم در نظر قانون‌گذاران کشورها به‌ویژه کشورهای توسعه‌یافته است. این موضوع آن‌چنان مهم است که به‌طور جدی قوانینی در این زمینه تصویب شده و نظارت و ضمانت اجرایی‌ای کیفری برای تخلف و زیر پا گذاشتن حقوق مصرف‌کننده پیش‌بینی شده است. در حقیقت از تمامی ظرفیت‌های موجود برای حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان استفاده شده است.

از طرفی تولیدکنندگان به‌ویژه در کشورهای صنعتی به این رشد و باور رسیده‌اند که در رعایت ضوابط لازم برای حقوق مصرف‌کنندگان، باعث اعتمادسازی و بیشتر و جذب مشتری بیشتر برای کالاهای خود می‌شود. این موضوع به این دلیل است که در بازارهایی که مصرف‌کنندگان حق انتخاب دارند، کالاهایی تقاضای بیشتری دارند که کیفیت بهتر و نرخ مناسب‌تر داشته باشند، در نتیجه تولیدکنندگان چاره‌ای جز ارتقای سطح کیفی محصولات و تنظیم قیمت‌ها ندارند.

بنابراین رعایت حقوق مصرف‌کنندگان یکی از شاخصه‌های اقتصاد پیشرفته و حمایت از آن یکی از وظایف حاکمیتی قانون‌گذار حکیم در یک سیستم حقوقی پویا است.

حقوق مصرف‌کننده در دنیای امروز با شعار و بخشنامه تامین نمی‌شود. ما نیازمند ساختاری هستیم که در آن «فساد، گران تمام شود». در این بین بلاک‌چین این فرصت را به ما می‌دهد که قدرت را از دست ناظران خطاپذیر بگیریم و به‌دست «شبکه مصرف‌کنندگان» بسپاریم. گذار به این سمت، شجاعت می‌خواهد؛ شجاعت دل‌کنند از مدل‌های نظارتی قجر و پیوستن به حکمرانی داده‌محور. زمان آن رسیده است که میان «تاریکی سودآور برای عده‌ای خاص» و «روشنایی به نفع عموم»، یکی را انتخاب کنیم.

رئیس جمهوری در همایش بین‌المللی فرصت‌های سرمایه‌گذاری راه‌گذرهای ریلی و جاده‌ای:

توسعه راه‌های ارتباطی، تضمین‌کننده پیشرفت کشورهای منطقه

پزشکیان ادامه داد: در مسیر این همکاری حق هیچ‌کسی را ضایع نخواهیم کرد، اختیار تصمیم‌گیری هیچ قدرتی را نادیده نخواهیم گرفت و با احترام به یکدیگر و در تعاملی سازنده و رو به جلو کار خواهیم کرد.

رئیس‌جمهور ضمن قدردانی از حضور سرمایه‌گذاران و سفرای کشورهای مختلف در این همایش، بیان کرد: موضوعاتی که مطرح شد را شخصا پیگیری می‌کنم و در ادامه نیز، با همکاران مربوطه جلسات تکمیلی برگزار خواهیم کرد تا بتوانیم آنچه را مطرح شد، در سریع‌ترین زمان ممکن عملیاتی کنیم.

وی اضافه کرد: تا جایی که منابع داخلی اجازه دهد، سرمایه‌گذاری خواهیم کرد؛ هرجا امکان مولدسازی و تامین مالی نوآورانه وجود داشته باشد، از آن بهره خواهیم گرفت و هرجا توان پیمانکاران، تولیدکنندگان و شرکت‌های داخلی پاسخگو باشد، از ظرفیت آنها استفاده خواهیم کرد، همچنین از همکاری کشورهای دوست، برادر و همسایه استقبال می‌کنیم.

پزشکیان در پایان یادآور شد: نگاه ما فراتر از یک رابطه اداری و دیپلماتیک است؛ ما این تعامل را برپایه برادری، احترام و اعتماد متقابل می‌دانیم و معتقدیم، با چنین نگاهی می‌توان همکاری‌هایی ماندگار و موثری را شکل داد.

ما تنها به مصوبه محدود نشده، بلکه به مرحله اجرا رسیده است، در این مسیر هر مانعی که وجود داشته باشد را به‌سرعت از بین خواهیم برد.

وی بااشاره به برنامه وزارت راه و شهرسازی برای تملک زمین‌های پروژه راه‌آهن رشت - آستارا تا پایان امسال، تاکید کرد: پیگیر توسعه سایر راه‌ها و اتمام سایر پروژه‌ها در حوزه حمل‌ونقل ریلی و جاده‌ای نیز هستیم.

پزشکیان با اشاره نمادین به نیاز میرم بدن انسان به وجود شریان‌های حیاتی برای ادامه زندگی، گفت: شریان‌های کشورها، شهرها و روستاها، همان جاده‌ها و مسیرها هستند و ما باید مسیرهایی امن و پیشرفته و براساس طراحی منطقی و علمی داشته باشیم.

رئیس‌جمهور زنده بودن جامعه را در گرو طراحی و اجرای درست مسیرها و راه‌ها دانست و افزود: دولت جمهوری اسلامی ایران، این آمادگی را دارد که تمام موانع موجود را از سر راه شما سرمایه‌گذاران بردارد و با تعامل سازنده و رویکرد «برد - برد» کاری کند که هم سرمایه‌گذار منتفع شود، هم مصرف‌کننده و کشور. زمانی می‌توانیم موفق باشیم که همه ما از این مشارکت احساس پیروزی و برد داشته باشیم.

رئیس مجلس شورای اسلامی:

حقوق باید متناسب با تورم افزایش یابد

رئیس قوه مقننه ادامه داد: حتی اگر منابع حاصل از مالیات بر ارزش‌افزوده را برای افزایش حقوق‌ها اختصاص دهیم، کار بدی نکرده‌ایم. نکته مهم این است که باید به عدالت توجه کنیم.

قالیباف اظهار کرد: ما می‌توانیم مالیات بر ارزش‌افزوده را تا ۱۵درصد افزایش دهیم، اما برای افرادی که به‌عنوان مثال سقف مصرف آنان ۵۰میلیون تومان است، نرخ ارزش‌افزوده را صفر کنیم و از مصرف‌های بالاتر از آن، ۱۵درصد دریافت کرده و سپس این منابع را هم به حقوق‌ها اضافه کرده و هم به کالابِrg اختصاص دهیم تا قدرت خرید مردم افزایش یابد؛ این اقدام از نظر فنی قابل‌انجام است.

رئیس مجلس تصریح کرد: وقتی تورم ۵۰ تا ۶۰ درصد و افزایش حقوق تنها ۲۰ درصد است، این مسئله فشار به مردم و کاهش قدرت خرید آنان

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: ما می‌توانیم با افزایش نرخ مالیات بر ارزش‌افزوده برای پرمصرف‌ها، منابع لازم را تامین کنیم و در اختیار اقشار کم‌درآمد قرار دهیم. به‌گزارش مهر؛ محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی صبح روز شنبه ۲۵ بهمن‌ماه مجلس در واکنش به اظهارات رئیس سازمان برنامه و بودجه درباره مخالفت دولت با افزایش مالیات بر ارزش‌افزوده در سال آینده، گفت: طبق مصوبه ما در لایحه بودجه سال آینده، افرادی که تا سقف ۴۰ میلیون تومان دریافتی دارند، از مالیات معاف شده‌اند. وی افزود: اکنون بخش عمده کارمندان و کارگران که کالابِrg دریافت می‌کنند، عملا جزو اقشار کم‌درآمد محسوب می‌شوند، زیرا متوسط حقوق مشخص است. برای سال آینده حداقل حقوق حدود ۱۹ میلیون تومان تعیین شده است.

در نخستین روز بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۵ چه گذشت؟

مسلم نیز بیان کرد: عددی که کمیسیون تلفیق برای تقویت نیروهای مسلح و بودجه معیشت و حقوق و مزایای آنان به‌تصویب رسانده، بیش از ۶۴۰ همت و نزدیک به ۷۰۰ همت است، اما شما برای ۴۰ همت می‌خواهید کل کشور را برهم بزنید.

- با تصویب نمایندگان مقرر شد که در سال آینده زمین‌های دارای کاربری مسکونی که براساس ارزش روز آنها برمبنای آخرین ارزش معاملاتی موضوع ماده ۶۴ قانون مالیات‌های مستقیم بیش از ۵۰۰ میلیارد ریال باشد، شامل مالیات می‌شود.

افزایش سقف انتشار اوراق بدهی سال‌های آینده دولت را سنگین‌تر می‌کند در جریان بررسی ردیف (۲) جداول الزامات منابع لایحه بودجه ۱۴۰۵ مربوط به الزمات تامین مالی بودجه، رئیس کمیسیون تلفیق بودجه ۱۴۰۵ بااشاره به حجم کل انتشار اوراق در سال آینده از نمایندگان خواست که در پیشنهادهای خود عدد اوراق را افزایش ندهند، چراکه هرچه سقف اوراق بالاتر برود، بدهی سال‌های آینده دولت و فشار بر بودجه‌های آتی بیشتر خواهد شد.

سخنگوی کمیسیون تلفیق هم ضمن دفاع از مصوبه کمیسیون در ردیف ۲ لایحه بودجه که به انتشار اوراق مالی باز می‌گردد، تاکید کرد: نرخ انتشار اوراق برای سال آینده نسبت به سنوات گذشته کاهش قابل‌توجهی داشته و تنها حدود ۲۰۰ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است.

صرف ۷۰درصد اوراق بودجه ۱۴۰۵ برای بازپرداخت بدهی‌ها

سال‌های گذشته لحاظ شود و هم برخی دستگاه‌های مهم از جمله شهرداری‌ها امکان انتشار اوراق موردنیاز خود را داشته باشند.

رئیس کمیسیون تلفیق بودجه تصریح کرد: برای شهرداری‌های کشور انتشار ۵۰۰ هزار میلیارد ریال اوراق پیش‌بینی شده که نیمی از این میزان با تضمین دولت خواهد بود.

وی درباره حجم کلی اوراق مالی اسلامی در سال آینده، تصریح کرد: مجموع انتشار اوراق حدود هزار همت خواهد بود که نزدیک به ۷۰ درصد آن به بازپرداخت اصل و سود اوراق سال‌های گذشته اختصاص

نخستین روز جلسات علنی مجلس شورای اسلامی برای بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۵ کل کشور در حال برگزاری است.

به‌گزارش ایسنا، نخستین روز از جلسات علنی مجلس برای بررسی لایحه بودجه سال آینده کل کشور روز شنبه ۲۵ بهمن ۱۴۰۴ در ریاست محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس تشکیل شد.

لازم به ذکر است که باتوجه به تغییر آیین‌نامه داخلی مجلس، امسال تنها جداول بودجه در مجلس بررسی می‌شود.

در نخستین روز از بررسی بودجه سال ۱۴۰۵، ردیف (۱) و (۲) جداول الزامات منابع لایحه بودجه ۱۴۰۵ مربوط به الزامات وصول منابع مالیاتی مورد بررسی قرار گرفت و نمایندگان مجلس موارد زیر را به‌تصویب رساندند. - با تصویب نمایندگان سقف معافیت مالیاتی کارکنان در ماه ۴۰ میلیون تومان مشخص شد که مازاد بر آن به‌صورت پلکانی محاسبه می‌شود.

معافیت‌های مالیاتی در سال ۱۴۰۵ چگونه خواهد بود

در جریان بررسی ردیف (۱) جداول الزامات منابع لایحه بودجه ۱۴۰۵ مربوط به الزامات وصول منابع مالیاتی، سخنگوی کمیسیون تلفیق لایحه بودجه ۱۴۰۵، به ارائه توضیحاتی درباره مصوبه کمیسیون تلفیق در مورد چگونگی معافیت‌های مالیاتی پرداخت.

- با تصویب نمایندگان معافیت‌های مالیاتی مودیان حقیقی و حقوقی در سال آینده مشخص شد.

- با تصویب نمایندگان مقرر شد که یک درصد از منابع حاصل از مالیات بر

رئیس کمیسیون تلفیق بودجه بااشاره به پیش‌بینی انتشار حدود هزار همت اوراق مالی اسلامی در سال آینده، اعلام کرد نزدیک به ۷۰ درصد این رقم به بازپرداخت اوراق سنوات قبل اختصاص دارد.

به‌گزارش مهر، غلامرضا تاجگردون در جلسه علنی روز شنبه ۲۵ بهمن ماه و در جریان برسی ردیف ۲ جداول الزامات منابع لایحه بودجه ۱۴۰۵، اظهار کرد: کمیسیون تلفیق در تعیین ارقام مربوط به اوراق، ملاحظات لازم را مدنظر قرار داده است.

وی ادامه داد: در تنظیم این اعداد تلاش شد، هم بازپرداخت بدهی‌های